

**SPRIEDUMS**  
**Latvijas tautas vārdā**

Rīgā

2009.gada 12.oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:  
tiesas sēdes priekšsēdētāja U.Mihailova,  
tiesneši S.Kanenberga un E.Puriņš,

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Konkurences padomes pārstāvim V.H., un trešās personas akciju sabiedrības „Swetrak” pārstāvei G.K.,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Stīga Balt” pieteikumu par Konkurences padomes 2007.gada 25.aprīļa lēmuma Nr.33 (prot.Nr.22, 2§) atcelšanu un jauna administratīvā akta izdošanu.

**Aprakstošā daļa**

[1] Satiksmes ministrija 2005.gada 31.augustā izsludināja konkursu „Sliežu ceļu atjaunošana Austrumu – Rietumu dzelzceļa koridora posmos: gulšņu ar elastīgiem stiprinājumiem piegāde”, iepirkuma identifikācijas numurs: SM2005/33/2004/LV/16/C/PT/002/02/01-01 (turpmāk – Konkurss).

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Stīga Balt” saņēma Konkursa rīkotāja – Satiksmes ministrijas – 2005.gada 12.decembra vēstuli Nr.12-6/1898 „Par atklātā konkursa Nr.SM2005/33/2004/LV/16/C/PT/002/02/01-01 rezultātiem”, kurā norādīts, ka Iepirkuma komisija 2005.gada 7.decembrī pieņēma lēmumu piešķirt iepirkuma izpildes tiesības pretendentam konsorcijam (personu grupai) akciju sabiedrībai „Swetrak” (grupas līderis), „Abetong Teknik AB” un „Strangbetong AB” (turpmāk tekstā – Konsorcijs) par 481 000 gulšņu ar elastīgiem sliežu stiprinājumiem piegādi ar cenu 38,50 EUR/gab. Par kopējo summu EUR 18 518,00, neieskaitot pievienotās vērtības nodokli. SIA „Stīga Balt” piedāvājums bija nākamais lētākais piedāvājums.

[2] SIA „Stīga Balt” 2006.gada 27.martā vērsās Konkurences padomē par Konkurences likuma 13.panta 4.punkta pārkāpumu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu un lūdza Konkurences padomi ierosināt konkurences lietu, izvērtēt norādītos apstākļus par Konsorcija (personu grupas) AS „Swetrak” (grupas līderis), „Abetong Teknik AB” un „Strangbetong AB” un Lietuvas sabiedrības UAB „Swetrak” darbībām Konkurences likuma 13.panta 4.punkta

pārkāpumu un pieņemt lēmumu par pārkāpumu konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu pārkāpējam.

[3] Ar Konkurences padomes 2007.gada 25.aprīļa lēmumu Nr.33 (turpmāk – Lēmums) izbeigta izpēte lietā Nr.705/06/11/4 „Par Konkurences likuma 13.panta 4.punkta iespējamo pārkāpumu konsorcija – AS „Swetrak”, Abetong Teknik AB un Strängbetong AB - un Lietuvas kompānijas UAB „Swetrak” darbībās”. Lēmums pamatots ar turpmāk minētiem argumentiem.

[3.1] Konkurences likuma 1.panta 5.punkta izpratnē par konkrētās preces tirgu ir uzskatāms dzelzsbetona gulšņu ar elastīgiem sliežu stiprinājumiem realizācijas tirgus Baltijas valstīs (Lēmuma 1.punkts). Šo secinājumu pamato apstākļi par atšķirīgo sliežu platumu un tehniskajiem standartiem no citās Eiropas valstīs esošajiem, un dārgām transporta izmaksām un specifisko preces iesaiņojumu, kā arī Eiropas Savienības ārējā robeža ar citām bijušās PSRS republikām.

[3.2] Konsorciā ietilpstošie uzņēmumi (AS „Swetrak”, Abetong Teknik AB un Strangbetong AB) ir viens tirgus dalībnieks Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē. SIA „Stīga Balt”, kura piedāvājums Konkursā atzīts kā nākamais lētākais aiz uzvarētāja, ir gan konkrētās preces ražotājs, gan arī piegādātājs. Vācijas uzņēmumu Pfleiderer Infrastrukturtechnik GmbH & Co.KG nevar pieskaitīt pie konkrētā tirgus dalībniekiem.

[3.3] Abiem tirgus dalībniekiem ilgākā laika periodā bija aptuveni vienādi lielas tirgus daļas – SIA „Stīga Balt” > 40 procenti un AS „Swetrak” > 40 procenti – konkrētajā tirgū. 40 procentu Baltijas valstu tirgus daļas pārsniegums ir viena no pazīmēm, konstatējot Konkurences likuma 1.panta 1.punktā ietvertu. Pie tam AS „Swetrak” tirgus daļa konkrētajā tirgū laika posmā no 2000.-2005.gadam bija mazāka nekā SIA „Stīga Balt” tirgus daļa, kas mainījās ik gadu, un daļu mainība jeb nestabilitāte liecina par to, ka šajā tirgū nevienam no tirgus dalībniekiem nav dominējošais stāvoklis.

[3.4] Konkrētajam tirgum raksturīgas duopola iezīmes, jo tirgū aktīvu darbību veic AS „Swetrak” un SIA „Stīga Balt” (lai gan abi uzņēmumi vienlaicīgi nav veikuši aktīvu darbību konkrētajā tirgū, tāpēc viennozīmīgi par duopola tirgus dalībniekiem minētos uzņēmumus nevar nosaukt), savukārt pārējo uzņēmumu ieiešana tirgū ir apgrūtināta, jo ir augstas ieiešanas barjera.

[3.5] Vērtējot konkurences apstākļus, tai skaitā konkurenta darbības reaģējot uz cenu izmaiņām, un tirgus daļu lielumu un to izmaiņas ilgākā laika periodā, nav konstatējams, ka Konsorcijs spētu ilgākā laika posmā darboties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no tā konkurenta SIA „Stīga Balt”. Attiecībā uz abiem tirgus dalībniekiem neizpildās Konkurences likuma 1.panta 1.punkts, jo konkrētam tirgum piemēt duopola pazīmes un konkrēto tirgus dalībnieku tirgus daļu mainība jeb nestabilitāte liecina par to, ka šajā tirgū nevienam no tirgus dalībniekiem nav dominējošais stāvoklis.

[3.6] Pēc Konkurences padomes apkopotās informācijas lietā abi tirgus dalībnieki ir piegādājuši pasūtītājiem Baltijas valstīs ievērojamus apjomus

gulšņu un abiem tirgus dalībniekiem ir iespējas piedalīties arī citu pasūtītāju organizētajos konkursos.

[4] SIA „Stīga Balt” administratīvajā tiesā 2007.gada 11.jūnijā iesniedza pieteikumu par Lēmuma atcelšanu un jauna lēmuma pieņemšanu, lūdzot uzdot Konkurences padomei pieņemt jaunu lēmumu un atzīt, ka ir noticis Konkurences likuma 13.panta 4.punkta pārkāpums – dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana – no Konsorcijs puses. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[4.1] Konsorcijs atrodas dominējošā stāvoklī un šo dominējošo stāvokli izmanto ļaunprātīgi, Satiksmes ministrijas konkursā piedāvājot netaisnīgu pārdošanas cenu.

[4.2] Konsorcijs tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus. Tādējādi ir konstatējama viena no Konkurences likuma 1.panta 1.punktā minētajām dominējošā stāvokļa pazīmēm.

[4.3] Otra dominējošā stāvokļa pazīme, ka tirgus dalībnieks spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem vai patērētājiem ir konstatējama tādējādi, ka Konsorcijs konkursā piedāvāja gulšņus konkursa rīkotājam – Satiksmes ministrijai –, par cenu EUR 38,50/gab., kas ir cena ne tikai zem vidējām mainīgām izmaksām, ņemot vērā transportēšanas izmaksas, bet arī zem viena gultņa ražošanas pašizmaksām.

Tādā veidā Konsorcijs kavē, ierobežo un deformē konkrēto dzelzsbetona gulšņu tirgu, jo spēj uzvarēt Konkursu, piedāvājot netaisnīgu pārdošanas cenu. Pie tam, šādas rīcības rezultātā, kad Konsorcijs iegūst piegādes tiesības uz 43 mēnešiem, tas ir, ilgstoši, Konsorcijs var panākt to, ka tā vienīgais konkurents tirgū – SIA „Stīga Balt” – ir spiests pārtraukt gulšņu ražošanu, līdz ar ko Konsorcijs var nonākt monopolstāvoklī konkrētajā tirgū. Šāda tirgus dalībnieka rīcība ir pretēja Konkurences likuma mērķim, un tāpēc SIA „Stīga Balt” uzskata, ka Konsorcijs tādā veidā ievērojami kavē, ierobežo vai deformē konkurenci, pie tam pietiekami ilgā laika posmā spēs darboties neatkarīgi no konkurenta – SIA „Stīga Balt”.

[4.4] Preces piedāvāšana par cenu, kas ir zem preces pašizmaksas, noveda pie tā, ka pēc SIA „Stīga Balt” rīcībā esošās informācijas, Konsorcijs nespēj nodrošināt Satiksmes ministriju ar dzelzsbetona gulšņiem, kas atbilst noteiktajiem Latvijas Republikas kvalitātes standartiem.

[5] Tiesai iesniegtajos paskaidrojumos par SIA „Stīga Balt” pieteikumu Konkurences padome lūdz SIA „Stīga Balt” pieteikumu „Par Konkurences noraidīt pilnībā. Paskaidrojumos Konkurences padome norāda Lēmumā un turpmāk minētos argumentus.

[5.1] Lēmumā Konkurences padome ir konstatējusi, ka abiem tirgus dalībniekiem ilgākā laika periodā ir bijušas aptuveni vienādi lielas tirgus daļas

konkrētajā tirgū. Gan SIA „Stīga Balt”, gan AS „Swetrak” tirgus daļas, rēķinot pēc realizētajiem apjomiem Baltijas valstīs laika posmā no 2000. – 2005.gadam pārsniedza 40 procentu, kas ir viena no pazīmēm, konstatējot Konkurences likuma 1.panta 1.punktā ietvertu. Pie tam AS „Swetrak” tirgus daļa konkrētajā tirgū laika posmā no 2000.-2005.gadam bija mazāka nekā SIA „Stīga Balt” tirgus daļa. Taču tirgus daļu sadalījums ik gadu ir krasi mainījies. Šī daļu mainība jeb nestabilitāte liecina par to, ka šajā tirgū nevienam no tirgus dalībniekiem nav dominējošais stāvoklis (sk. Lēmuma 6.1.punkts).

Konsorcijs nespēj ilgākā laika posmā darboties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no tā konkurenta SIA „Stīga Balt”.

[5.2] Nav konstatēta dominējošā stāvokļa esamības otra pazīme, tas ir, Konsorcijs spēja ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem vai patērētājiem. Tirgus daļu sadalījums nerada Konsorcijam iespēju ievērojami kavēt, deformēt vai ierobežot konkurenci. Tāpat arī Eiropas Komisija Continental Can lietā dominējošo stāvokli raksturoja kā uzņēmuma spēju rīkoties neatkarīgi no citiem tirgus dalībniekiem.

[6] Tiesai iesniegtajos paskaidrojumos trešā persona AS „Swetrak” lūdz atzīt SIA „Stīga Balt” pieteikumu par nepamatotu un atstāt spēkā Konkurences padomes 2007.gada 25.aprīļa lēmumu Nr.33 turpmāk minēto iemeslu dēļ.

[6.1] Konkurences padome pamatoti par konkrēto tirgu atzinusi dzelzsbetona gulšņu ar elastīgiem sliežu stiprinājumiem realizācijas tirgu Baltijas valstīs. Līdz ar to gulšņu piegādes konkrētais ģeogrāfiskais tirgus pārsniedz Latvijas teritoriju un aptver visas trīs Baltijas valstis.

[6.2] Iegūstot tiesības veikt gulšņu piegādes VAS „Latvijas Dzelzceļš”, Konsorcijs ieguva nozīmīgu šī tirgus daļu Latvijas teritorijā, un pieprasījums pēc SIA „Stīga Balt” ražotajiem gulšņiem Latvijā samazinājās. Tomēr nav pamata uzskatīt, ka, neveicot piegādes VAS „Latvijas Dzelzceļš”, SIA „Stīga Balt” būtu spiesta pārtraukt gulšņu ražošanu. SIA „Stīga Balt” pastāvīgi ir veikusi piegādes ievērojamā apjomā arī Lietuvas dzelzceļa kompānijām. Tādējādi, neiegūstot tiesības piegādāt gulšņus VAS „Latvijas Dzelzceļš”, SIA „Stīga Balt” nezaudē iespēju piedalīties citu gulšņu pasūtītāju rīkotajos konkursos pārējās Baltijas valstīs un turpināt gulšņu ražošanu.

[6.3] SIA „Stīga Balt” kā vienai no lielākajām gulšņu piegādātājām Baltijas valstīs, neraugoties uz AS „Swetrak” iegūtajām tiesībām veikt gulšņu piegādes VAS „Latvijas Dzelzceļš”, saglabājas ievērojama ietekme konkrētajā gulšņu piegādes tirgū. Turklāt, ja tiesības veikt gulšņu piegādi VAS „Latvijas Dzelzceļš” būtu ieguvusi SIA „Stīga Balt”, tad AS „Swetrak” būtu nonācis tieši tādā pašā stāvoklī, kādā šobrīd ir pieteicēja, un gulšņu realizācijas iespējas būtu jāmeklē ārpus Latvijas teritorijas.

[6.4] Konkurences padome ir detalizēti analizējusi SIA „Stīga Balt”, AS „Swetrak” un UAB „Swetrak” piedāvāto cenu svārstības laikā no 2000. līdz 2005.gadam un secinājusi, ka, pieteicējai ienākot Latvijas tirgū, AS „Swetrak” bija spiesta pazemināt cenas radušās konkurences spiediena rezultātā. Līdz ar to nevar konstatēt, ka AS „Swetrak” spēj darboties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, tādā veidā ierobežojot vai deformējot konkurenci. Konkurences padome pamatoti secinājusi, ka AS „Swetrak” neatrodas dominējošā stāvoklī, jo iztrūkst viena no dominējošā stāvokļa konstatēšanas pazīmēm – spēja ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.

[6.5] Ja pieņem, ka Konsorcijs un UAB „Swetrak” atrodas dominējošā stāvoklī, tad nav pamata uzskatīt, ka šāds dominējošais stāvoklis ticis ļaunprātīgi izmantots, piemērojot netaisnīgas pārdošanas cenas.

Konsorcijs piedāvātā cena ir pamatota ar precīziem gulšņu ražošanas un transportēšanas izmaksu aprēķiniem. Viena VAS „Latvijas Dzelzceļš” piegādātā gulšņa ražošanas un transportēšanas vidējās mainīgās izmaksas sastāda EUR 32,42 (izvērstis vidējo mainīgo izmaksu aprēķins ietverts AS „Swetrak” 2007.gada 14.aprīļa paskaidrojumos Konkurences padomei). Konsorcijs piedāvātā cena, piedaloties Satiksmes ministrijas rīkotajā konkursā bija EUR 38,50 un tā pārsniedz viena gulšņa ražošanas vidējās mainīgās izmaksas. Līdz ar to, šādas cenas piemērošana nevar tikt uzskatīta par netaisnīgu Konkurences likuma 13.panta 4.punkta izpratnē.

[6.6] Konkursā Konsorcijs piedāvātā cena tikai par 2,53 procentiem atšķīrās no SIA „Stīga Balt” piedāvātās cenas. Iesniedzot sūdzību Konkurences padomē, SIA „Stīga Balt” norādīja, ka, ņemot vērā dārgās gulšņu transportēšanas izmaksas, Konsorcijs piedāvātajai gulšņu piegādes cenai bija jābūt ievērojami augstākai. Konkurences padomes rīcībā bija dokumenti, kas apliecināja, ka SIA „Stīga Balt” gulšņu piegādi VAS „Latvijas Dzelzceļš” ir veikusi par ievērojami augstākām cenām nekā tikušas piemērotas Lietuvas uzņēmumiem. VAS „Latvijas Dzelzceļš” iegādājās gulšņus par cenu no EUR 46,70 līdz EUR 53,12, kamēr Lietuvas uzņēmumi gulšņus iepirkuši par cenām, kas svārstās no EUR 39,25 līdz EUR 42,84. Pieņemot, ka pieteicēja savā darbībā nav piemērojusi netaisnīgas pārdošanas cenas, jāsecina, ka bez transportēšanas izmaksām pastāv arī citi apstākļi, kas daudz lielākā mērā ietekmē gulšņu piegādes cenas, un tie skāruši SIA „Stīga Balt”.

[6.7] Nav pamatots apgalvojums, ka preces piedāvāšana par cenu, kas ir zem preces pašizmaksas ir novedusi pie tā, ka Konsorcijs nespēj nodrošināt Satiksmes ministriju ar dzelzsbetona gulšņiem, kas atbilst noteiktajiem Latvijas Republikas kvalitātes standartiem. Konstatējot bojājumus atsevišķos piegādātajos un uzstādītajos gulšņos, nav pamata apgalvojumam, ka Konsorcijs piegādātie gulšņi pilnībā neatbilst VAS „Latvijas Dzelzceļš” vajadzībām, jo tam par iemeslu var būt gan nepiemērotas gulšņu uzstādīšanas metodes, gan arī citi apstākļi. Līdz ar to nav pamata apgalvojumam, ka Konsorcijs noteiktās gulšņu

cenās dēļ Konsorcijs nespēj nodrošināt piegādāto gulšņu atbilstību kvalitātes standartiem.

[7] Tiesas sēdē atbildētājas pārstāvis pieteikumu neatzina uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādītajiem motīviem.

Tiesas sēdē trešās personas pārstāvis pieteikumu neatzina uz rakstveida paskaidrojumos norādītajiem motīviem.

Uz tiesas sēdi pieteicējas pārstāvis nebija ieradies. Pirms tiesas sēdes Administratīvajā apgabaltiesā pieteicējas pārstāvis telefoniski informēja, ka uz tiesas sēdi neieradīsies un ka pieteikumu uztur, lūdza lietu izskatīt bez pieteicējas pārstāvja piedalīšanās. Administratīvā apgabaltiesa atzina, ka lietu ir iespējams izskatīt bez pieteicējas pārstāvja piedalīšanās.

### **Motīvu daļa**

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka SIA „Stīga Balt” pieteikums ir noraidāms.

[9] SIA „Stīga Balt” 2006.gada 27.martā vērsās Konkurences padomē par Konkurences likuma 13.panta 4.punkta pārkāpumu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, lūdza Konkurences padomi ierosināt konkurences lietu un pieņemt lēmumu par pārkāpumu konstatēšanu.

Konkurences padome ar Lēmumu izbeidza izpēti lietā par Konkurences likuma 13.panta 4.punkta iespējamo pārkāpumu Konsorcijs un Lietuvas kompānijas UAB „Swetrak” darbībā, pamatojoties uz apstākli, ka attiecīgā tirgū nevienam no tirgus dalībniekiem nav dominējošais stāvoklis.

Ņemot vērā, ka Konkurences padome par pieteicējas iesniegumu pieņēma Lēmumu, ar kuru izbeidza izpēti lietu par Konkurences likuma 13.panta 4.punkta iespējamo pārkāpumu Konsorcijs darbībā, Administratīvā apgabaltiesa izvērtē, vai Konkurences padome tiesiski un pamatoti atzina, ka Konsorcijs darbībā pārkāpums nav konstatējams.

[10] Konkurences likuma (redakcijā, kuru bija spēkā Lēmuma pieņemšanas dienā) 13.panta 4.punkts paredz, ka jebkuram tirgus dalībniekam, kas atrodas dominējošā stāvoklī, ir aizliegts jebkāda veidā ļaunprātīgi to izmantot Latvijas teritorijā. Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā netaisnīgu pirkšanas vai pārdošanas cenu vai citu netaisnīgu tirdzniecības noteikumu tieša vai netieša uzspiešana vai piemērošana.

Administratīvā apgabaltiesa uzskata, lai konstatētu minētā aizlieguma pārkāpumu, sākotnēji ir jānosaka, vai Konsorcijs un Lietuvas sabiedrība UAB „Swetrak” atradās dominējošā stāvoklī konkrētajā tirgū Konsorcijs atrašanās dominējošā stāvoklī.

[11] Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 1.punktu dominējošais stāvoklis ir tirgus dalībnieka vai vairāku tirgus dalībnieku ekonomisks (saimniecisks) stāvoklis konkrētajā tirgū, ja šā dalībnieka vai šo dalībnieku tirgus daļa šajā tirgū ir vismaz 40 procentu un šis dalībnieks vai šie dalībnieki spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem vai patērētājiem.

Administratīvās apgabaltiesas ieskatā, lai konstatētu dominējošo stāvokli ir jānoskaidro konkrētais tirgus, tirgus dalībnieki, tirgus dalībnieku tirgus daļa šajā tirgū un vai konkrētais dalībnieks spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem vai patērētājiem.

[12] Atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 4.punktam konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiska teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām (likuma 1.panta 3.punkts). Konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības(likuma 1.panta 3.punkts).

Lēmumā konstatēts, ka par konkrēto tirgu ir uzskatāms dzelzsbetona gulšņu ar elastīgiem sliežu stiprinājumiem realizācijas tirgus Baltijas valstīs.

Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja pieteikumā nav izteikusi iebildumus, ka Lēmumā ir nepareizi noteikts konkrētais tirgus. Līdz ar to apgabaltiesa secina, ka lietā nav strīda par konkrētā tirgus definīciju Konkurences padomes izpētes lietas ietvaros.

[13] Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 9.punktu tirgus dalībnieks ir jebkura persona (arī ārvalsts persona), kura veic vai gatavojas veikt saimniecisko darbību Latvijas teritorijā vai kuras darbība ietekmē vai var ietekmēt konkurenci Latvijas teritorijā. Ja tirgus dalībniekam vai vairākiem tirgus dalībniekiem kopā ir izšķiroša ietekme pār vienu tirgus dalībnieku vai vairākiem citiem tirgus dalībniekiem, tad visus tirgus dalībniekus var uzskatīt par vienu tirgus dalībnieku.

Lēmumā konstatēts, ka konkrētā tirgus dalībnieki ir Konsorcijs ar saistīto sabiedrību UAB Swetrak un SIA „Stīga Balt”.

Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja pieteikumā nav izteikusi iebildumus, ka Lēmumā ir nepareizi noteikti tirgus dalībnieki. Līdz ar to apgabaltiesa secina, ka lietā nav strīda par Konkurences padomes izpētes lietas ietvaros noteiktajiem tirgus dalībniekiem.

[14] Pieteicēja pieteikumā iebilst pret Lēmumā konstatēto, norādot, ka Konsorcijs atrodas dominējošā stāvoklī, jo konstatējamas abas dominējošā stāvokļa pazīmes, proti, Konsorcija tirgus daļa konkrētajā tirgū ir virs 40 procentiem un Konsorcijs spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem vai patērētājiem, jo Konsorcijs spēja uzvarēt Konkursā, piedāvājot netaisnīgu pārdošanas cenu, tādējādi iegūstot piegādes tiesības ilgstoši – uz 43 mēnešiem, un panākot to, ka tā vienīgais konkurents tirgū – SIA „Stīga Balt” – ir spiests pārtraukt gulšņu ražošanu.

Lēmumā ir secināts, ka abiem tirgus dalībniekiem ilgākā laika periodā bijušas aptuveni vienādas tirgus daļas un ka gan SIA „Stīga Balt”, gan AS „Swetrak” tirgus daļas, rēķinot pēc realizētajiem apjomiem Baltijas valstīs laika posmā no 2000.gada līdz 2005.gadam, pārsniedza 40 procentus.

Ņemot vērā, ka pieteicēja pieteikumā nav iebildusi pret Konkurences padomes konstatēto faktu, ka AS „Swetrak” tirgus daļa konkrētajā tirgū ir virs 40 procentiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka lietā par šo faktu nav strīda. Strīds pastāv, vai Konsorcijs spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem vai patērētājiem.

[15] Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka viszināmākā Eiropas Kopienas tiesas dominējoša stāvokļa definīcija ir dota 1978.gada 14.februāra spriedumā lietā Nr.27/76 United Brands Company and United Brands Continentaal BV pret Komisiju, nosakot, ka dominējošs stāvoklis, attiecas uz ekonomiskas varas stāvokli, kuru izmanto uzņēmums un kas tam dod iespēju nepieļaut efektīvas konkurences pastāvēšanu attiecīgajā tirgū, ļaujot uzņēmumam lielā mērā darboties neatkarīgi no tā konkurentiem, klientiem un – visbeidzot – patērētājiem. Tātad viens no konkurences tiesību pamatjautājumiem ir saistīts ar tirgus dalībniekiem piemītošo tirgus varu. Tā raksturo tirgus dalībnieka spēju izšķiroši ietekmēt preču apgrozības apstākļus konkrētajā tirgū un apgrūtināt citu tirgus dalībnieku iekļūšanu šajā tirgū. Tirgus varas novērtēšanai izmanto tirgus daļas, kā arī citus faktorus – dažādas barjeras ienākšanai konkrētajā tirgū.

Eiropas Kopienas tiesas 1979.gada 13.februāra spriedumā lietā Nr.85/76 Hoffmann-La Roche &Co AG pret Komisiju tiesa noteica, ka, lai gan tirgus daļu nozīme vienā konkrētajā tirgū var būt atšķirīga nekā citā, tomēr ļoti liela tirgus daļa pati par sevi parasti kalpo kā pierādījums dominējošā stāvokļa esamībai, izņemot īpašus gadījumus. Uzņēmums, kuram ir liela tirgus daļa ilgāku laika posmu, šīs tirgus daļas dēļ ir spēcīgākā pozīcijā konkrētajā tirgū.

Eiropas Kopienas tiesa 1979.gada 13.februāra spriedumā Nr.85/76 konstatēja arī, ka [42] ir jākonstatē arī citi faktori, kas kopsakarā ar uzņēmuma tirgus daļu apstiprina attiecīgās sabiedrības dominējošo stāvokli tirgū, tas ir:



- 1) ne tikai liela tirgus daļa attiecīgajam uzņēmumam, bet arī liela atšķirība starp šī uzņēmēja tirgus daļu un uzņēmēju, kuru tirgus daļas ir nākošās pēc lieluma, tirgus daļām;
- 2) attiecīgā uzņēmuma piedāvāto preču klāsts (dažādība);
- 3) uzņēmuma apgrozījums, kas pārsniedz citu uzņēmumu apgrozījumu;
- 4) uzņēmuma tehnoloģiskais pārsvars pār konkurentiem;
- 5) uzņēmuma plašais un augsti attīstītais pārdošanas tīkls un
- 6) potenciālas konkurences neesamība.

Eiropas Kopienų tiesas procesa laikā Komisija kā faktoru uzņēmuma dominējošam stāvoklim minēja tā iespēju, neskatoties uz esošo konkurenci, saglabāt tā tirgus daļas būtiski nemainīgas. Šajā lietā tiesa atzina, ka [43] pirms uzskatīt, ka minētie faktori (kurus Komisija ņēma vērā attiecīgā lietā) var tikt apstiprināti, ir jākonstatē, vai šie faktori, ņemot vērā attiecīgā tirgus raksturojošās pazīmes un tirgus daļas, ir tādi, kas atklāj dominējošā stāvokļa eksistenci.

[16] No pieteikuma Administratīvā apgabaltiesa secina, ka pieteicēja nav iebildusi pret Lēmumā konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem saistībā ar konkrētā tirgus sadalījumu laika posmā no 2000. līdz 2005.gadam. Līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa neapšaubā Lēmumā konstatētos faktiskos apstākļus.

[17] No Lēmumā norādītā tirgus daļu sadalījuma Administratīvā apgabaltiesa nekonstatē, ka pastāv liela atšķirība starp Konsorcijs tirgus daļu un pieteicējas tirgus daļām – tirgus dalībnieku tirgus daļu pieaugums ir atkarīgs no uzvarām Baltijas valstu organizētajos iepirkumu konkursos un, iegūstot iespēju veikt piegādi, strauji palielinās konkursu uzvarējušā tirgus dalībnieka tirgus daļa, salīdzinot ar konkurentiem.

Ņemot vērā, ka konkrētā tirgus dalībnieki ir Konsorcijs ar saistīto sabiedrību UAB Swetrak un SIA „Stīga Balt”, palielinoties viena tirgus dalībnieka – SIA „Stīga Balt” – tirgus daļām attiecīgi samazinās otra tirgus – AS „Swetrak” daļas un otrādi. Līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa nekonstatē, ka Konsorcijs vienpusējas rīcības rezultātā spēj saglabāt tā tirgus daļas būtiski nemainīgas.

Attiecīgi uzvara konkrēto valstu organizētajos iepirkumu konkursos ir atkarīga no tirgus dalībnieka spējas piedāvāt zemāku cenu, kas Administratīvās apgabaltiesas ieskatā rada konkurences apstākļus starp tirgus dalībniekiem.

Ņemot vērā, ka Iepirkumu uzraudzības biroja Sūdzību izskatīšanas komisijas 2006.gada 13.janvāra lēmumā Nr.4-1.2/06-7 atzīts, ka Konsorcijs piedāvātā cena Satiksmes ministrijas 2005.gada 31.augustā izsludinātajā konkursā no pieteicējas piedāvātās cenas par vienību atšķiras mazāk par 10 procentiem un ka Konsorcijs piedāvātā cena nav atzīstama par ievērojami zemāku, un ņemot vērā, ka analogā konkursā 2000.gadā pieteicēja konkursu uzvarēja, piedāvājot gandrīz līdzvērtīgu cenu par vienību, kādu 2005.gada konkursā piedāvāja Konsorcijs, Administratīvā apgabaltiesa Konsorcijs rīcību,

piedāvājot konkursā zemāku cenu par pieteicējas piedāvāto vērtē, kā piedāvājuma cenas samazināšanu radušās konkurences spiediena rezultātā.

[18] Pamatojoties uz minēto, Administratīvā apgabaltiesa nekonstatē, ka Konsorcijs spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem vai patērētājiem. Līdz ar to apgabaltiesa nekonstatē, ka Konsorcijam dzelzsbetona gulšņu ar elastīgiem sliežu stiprinājumiem realizācijas tirgū Baltijas valstīs ir dominējošs stāvoklis.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Konkurences padome pamatoti atteicās vērtēt Konsorcija darbības atbilstoši Konkurences likuma 13.pantam un izbeidza lietas izpēti. Apgabaltiesa uzskata, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots un pieņemts atbilstoši Konkurences padomes kompetencei.

### **Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta otro daļu, Administratīvā procesa likuma 246.- 251. un 329.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

#### **nosprieda:**

Noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Stīga Balt” pieteikumu par Konkurences padomes 2007.gada 25.aprīļa lēmuma Nr.33 (prot.Nr.22, 2§) atcelšanu un jauna administratīvā akta izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	( <i>paraksts</i> )	U.Mihailova
Tiesneši	( <i>paraksts</i> )	S.Kanenberga
	( <i>paraksts</i> )	E.Puriņš
Noraksts pareizs Administratīvās apgabaltiesas tiesnese 2009.gada 12.oktobrī, Rīgā		U.Mihailova